

1. Obiekt

130/1

KOŚCIÓŁ p.w. Najświętszej Panny Marii

2. Czas powstania

1808 r.

3. Miejscowość

Dobra

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

Elewacja frontowa, 2004.

Fragm. elewacji zach. i pód.

autor zdjęć
data wykonania
miejsce przechowywania negatywów

4. Adres

Plac Wojska Polskiego 19
nr hipoteczny .....

5. Przynależność administracyjna

województwo konińskie
gmina Dobra pow. Turecki

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Dobra

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975

województwo poznańskie
powiat turecki

8. Właściciel i jego adres

Parafia rzymsko-katolicka
w Dobrej

9. Użytkownik i jego adres

J.W.

10. Rejestr zabytków

Nr. 302/44 data 14.05.1984.

Wieś Dobra wzmiankowana w 1386 roku. Prawa miejskie uzyskała przed 1511 rokiem. Po pożarze w 1538 roku Zygmunt Stary lokuje miasto na prawie niemieckim. W 1870 roku Dobra traci prawa miejskie i ponownie uzyskuje po zakończeniu I wojny światowej. Parafia erygowana w XIX wieku, do 1811 roku w Archidiecezji Gnieźnieńskiej. Kościół parafialny spalił się w 1781 roku. Obecny został zbudowany w 1808 roku. W latach 1906-1914 w trakcie prac restauracyjnych nadano kościołowi charakter neorenesansowy. W latach ostatniej wojny uległ częściowemu zniszczeniu. Odbudowany w latach 1945-1957.

Kościół murowany, jednonawowy, otynkowany, na fundamencie licowanym kamieniem polnym. Na planie krzyża łacińskiego z transeptem. Orientowany. Od zachodu flankowany wieżą z latarnią ujętą w dwie woluty. Prezbiterium oraz transept zamknięte ścianą prostą. Dachy na nawie i prezbiterium dwuspadowe, kryte ^{politym} ~~blachą~~ ^{ceramicznym} ocynkowaną. Prezbiterium niższe od nawy, zewnątrz opilastrowane, z tympanonem od wschodu. W miejscu styku ramion transeptu ze ścianami nawy dobudowano po jednej kruchcie. Ściany zamykające transept ujęte w woluty i zwieńczone półkolistym tympanonem. Od wschodu dobudowano w 1905 roku do prezbiterium kruchtę na planie kwadratu, ozdobioną trójkątnym szczytem na dachu. Wieża na planie kwadratu, trzykondygnacyjna, opilastrowana, z kapiletami w stylu jońskim na 2 i 3 kondygnacje. Pozostałe pilastry wieży i kościoła z kapiletami w stylu doryckim. Nad portalem trzy wnęki zamknięte półkoliście. Nad nimi duży otwór okienny zamknięty półłukiem. Wyżej trójkątny tympanon i w najwyższej części 4 zegary. Nad zegarami tympanony zamknięte półkoliście, ozdobione prostymi wspornikami. Hełm 6-boczny, zamknięty latarnią na kolumnach. Ściany wewnętrzne kościoła w formie arkad z pilastrami z rozczłonkowanym belkowaniem i szerokim pasmem gurt. Duże prostokątne okna zamknięte półkoliście. Chór muzyczny wsparty na dwóch okrągłych słupach. Podłoga cementowa.

14. Kubatura 7.840 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 612 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne sakralne	17. Użytkowanie obecne sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja 1906-1914 - odbudowa w stylu neorenesansowym 1945-1957 - odbudowa i konserwacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Stan techniczny ogólnie dobry. Występuje jednak zawigocenie dolnych partii ścian do wysokości 4 m w południowym skrzydle transeptu. Na ścianie południowej liczne pęknięcia wąsowate prawdopodobnie o charakterze termicznym. Podobne pęknięcia występują na południowym skrzydle transeptu. Wyraźna rysa między otworem okiennym i drzwiowym - w północnym skrzydle transeptu. Rynny miejscami niedrożne (ślady zacieków na ścianach), porośnięte roślinnością wymagają oczyszczenia.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Oczyścić rury spustowe i udrożnić rynny.			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

1. Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, t.V, z.26

Warszawa 1959.

2. Rocznik Diecezji Włocławskiej, Włocławek 1991

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25 Wypełnił *listopad 1991*

mgr inż.arch.

Andrzej Olszewski

26. Sprawdził

DOBRA, kościół - ciąg dalszy

13. Sytuacja - położony w centrum miasta, przy placu miejskim przy skrzyżowaniu dróg Sieradz-Turek, Dobra-Przykona. Otoczony ogrodzeniem murowanym, tynkowanym. Na osi głównej, od zachodu dzwonnica.

Materiał, konstrukcja, technika - murowany, tynkowany, na fundamencie licowanym kamieniem polnym. Sklepienia kolebkowe z żagielkami. Więźba dachowa krokwiowo-jętkowa. Dachy na nawie i prezbiterium kryte pokryciem ceramicznym. Hełm na wieży 6-boczny z latarnią kryty blachą ocynkowaną. Posadzka cementowa. Otwory okienne zakończone łukiem profilowanym w murze ze zwornikiem. Występują też rozety. Okna ze szprosami i podokiennikami. Na elewacjach podwójne pilastry z kapitelami w stylu doryckim stojące na bazach.

Rzut - na planie krzyża łacińskiego z transeptem, na osi wschód-zachód. Jednonawowy, z prezbiterium zamkniętym ścianą prostą. Od zachodu flankowany wieżą po środku elewacji na planie kwadratu. Dobudowane trzy kruchty na planie kwadratu.

Bryła - rozczłonkowana. Jednokondygnacyjny, z trzykondygnacyjną wieżą. W miejscu styku ramion transeptu ze ścianami nawy dobudowane kruchty. Do elewacji wschodniej w 1905 roku dobudowano kruchtę.

Elewacje - elewacja frontowa od zachodu z wieżą pośrodku tworzy formę westwerku. Wieża opilastrowana, z kapitelami w stylu jońskim na 2 i 3 kondygnacji. W dolnych partiach elewacji frontowej kapitele w stylu doryckim. Na osi portal. Elewacje boczne z rozczłonkowanym belkowaniem. Ściany transeptu zamknięte ścianą prostą, zdobią frontony wolutowe. Kruchta elewacji wschodniej ozdobiona trójkątnym tympanonem.

Wnętrze, wyposażenie - wewnętrzne ściany arkadowe z pilastrami i szerokim pasem gurt. Duże prostokątne okna zamknięte półkoliście. Chór muzyczny wsparty na dwu okrągłych słupach. Wyposażenie głównie w stylu neoklasycznym.

Instalacje - elektryczna, grzewcza, odgromowa.

Krucjata

Rozeta u elewacji bocznej

Wieża

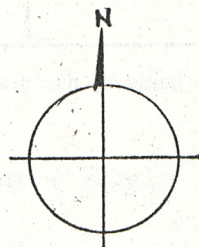

Szczyt elewacji psch.

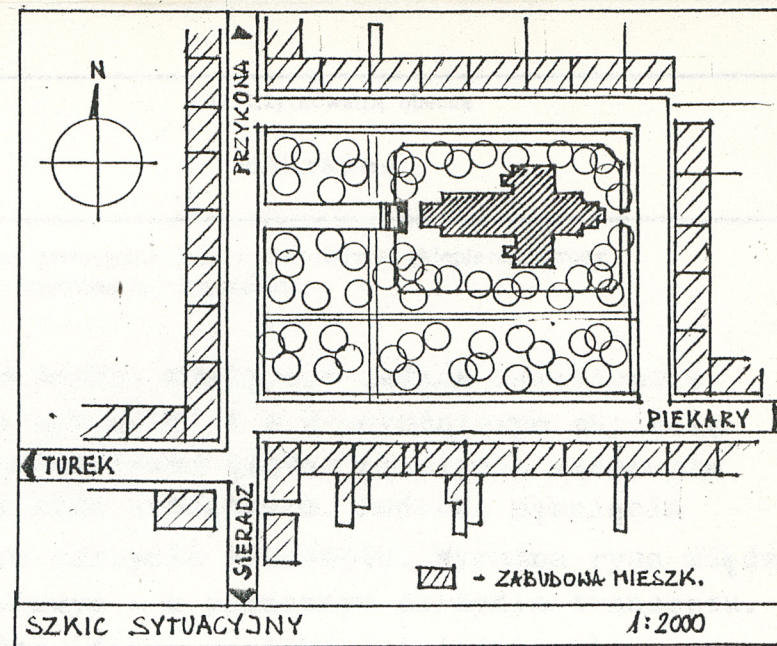
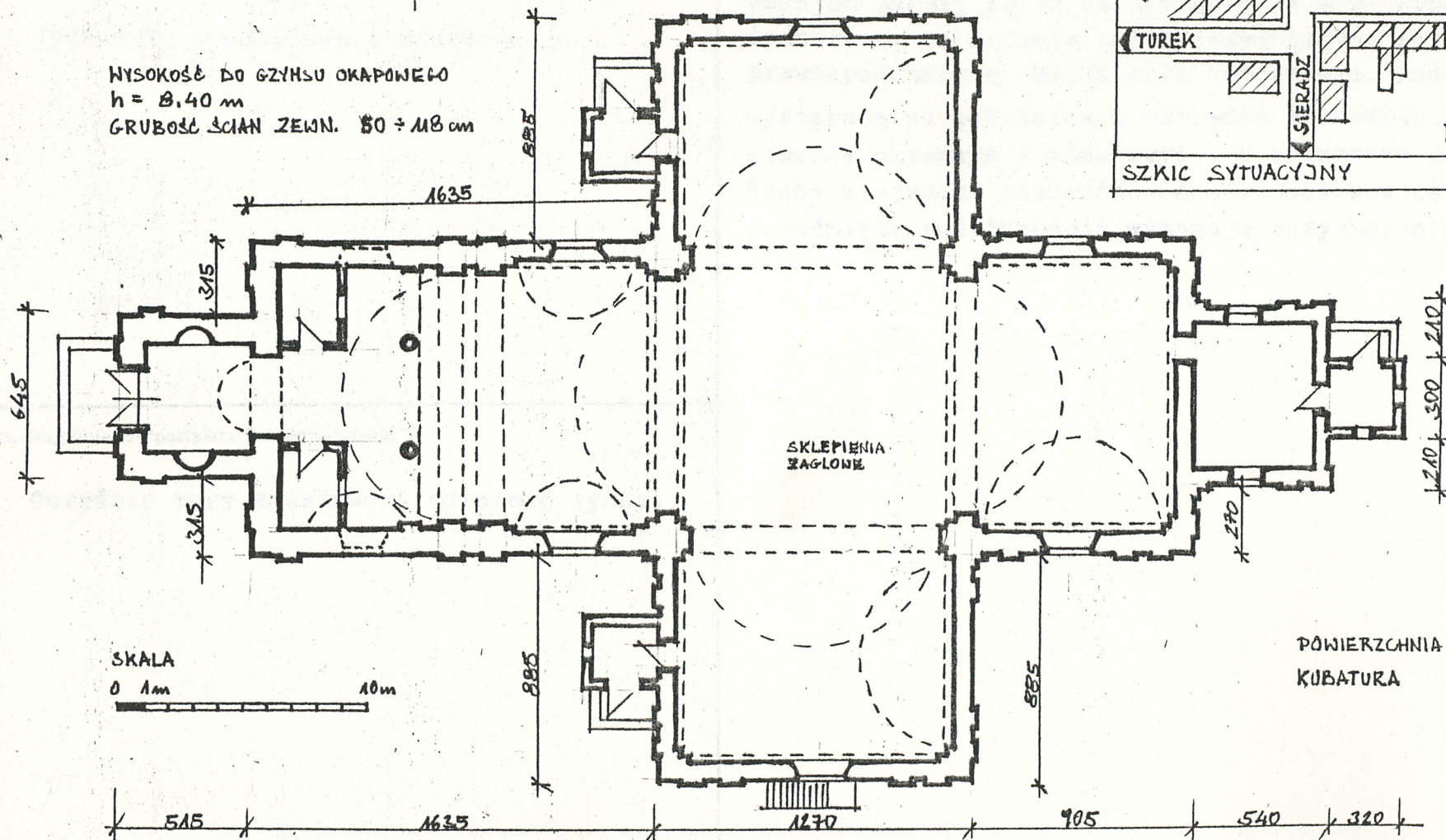

DOBRA - KOŚCIÓŁ PARAF.

ZAŁĄCZNIK NR 4

WYSOKOŚĆ DO GZYMSU OKAPOWEGO
 $h = 8.40 \text{ m}$
GRUBOŚĆ ŚCIAN ZEWN. $80 \div 118 \text{ cm}$

PÓWIERZCHNIA UŻYTKOWA - 612 m^2
KUBATURA - 7.840 m^3